

Το φως της Παναγίας στη Δ΄ Στάση των Χαιρετισμών

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας

• Του Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας Ειρηναίου

Στους Χαιρετισμούς της Παναγίας συναντούμε λόγους σύντομους αλλά γεμάτους θεολογικά μηνύματα. Η εκκλησιαστική υμνογραφία χρησιμοποιεί απλές εικόνες και κατανοητές, για να φανερώσει μεγάλες αλήθειες της πίστεως. Διαβάζουμε στην

τέταρτη Στάση των Χαιρετισμών: «Χαῖρε, ἀκτὶς νοητοῦ ἡλίου, χαῖρε, βολὶς τοῦ ἀδύτου φέγγους»¹. Με τον λόγο αυτό η Εκκλησία στρέφει το βλέμμα των πιστών προς την Παναγία και βοηθά να κατανοηθεί το μυστήριο της παρουσίας της στο έργο της σωτηρίας. Δεν πρόκειται απλώς για μια ποιητική έκφραση, αλλά για μια θεολογική μαρτυρία για τον τρόπο με τον οποίο το φως της σωτηρίας ήρθε στον κόσμο.

Η Εκκλησία ονομάζει τον Χριστό «νοητόν ἡλίον». Όπως ο φυσικός ἡλιος φωτίζει τη γη και χαρίζει ζωή σε όλη τη δημιουργία, έτσι και ο Χριστός φωτίζει την καρδιά του ανθρώπου και τον οδηγεί στην αληθινή ζωή. Ο ίδιος διακηρύσσει στο Ευαγγέλιο: «Εγώ είμαι το φως του κόσμου. Όποιος με ακολουθεί δεν θα περπατήσει στο σκοτάδι αλλά θα έχει το φως της ζωής»². Το φως αυτό δεν είναι απλώς μια διδασκαλία αλλά η ζωντανή παρουσία του Χριστού που φωτίζει, ελευθερώνει από το σκοτάδι της αμαρτίας και ανοίγει μπροστά τον δρόμο της ζωής.

Μέσα σε αυτή την εικόνα κατανοούμε και τον ρόλο της Θεοτόκου. Ο χαιρετισμός την ονομάζει «ἀκτίνα» αυτού του νοητού ἡλίου. Η ακτίνα δεν είναι ο ίδιος ο ἡλιος αλλά μεταφέρει το φως του στον κόσμο. Έτσι και η Παναγία δεν αποτελεί την πηγή του φωτός αλλά εκείνη από την οποία ήρθε στον κόσμο ο Χριστός. Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης γράφει ότι ο Χριστός είναι «το αληθινό φως που φωτίζει κάθε άνθρωπο που έρχεται στον κόσμο»³. Με τον τρόπο αυτό η Κεχαριτωμένη Μαρία έγινε το καθαρό εκείνο δοχείο μέσα από το οποίο το φως της σωτηρίας μπήκε στην ανθρώπινη ιστορία.

Ο δεύτερος χαιρετισμός είναι εξίσου σημαντικός: «χαῖρε, βολὶς τοῦ ἀδύτου φέγγους». Η λέξη «βολίς» θυμίζει μια δυνατή λάμψη που διαπερνά το σκοτάδι. Το «ἄδυτον φέγγος» αναφέρεται στο άπειρο φως της θείας δόξας. Η Αγία Γραφή μιλά για εκείνον «που κατοικεί σε φως απρόσιτο»⁴. Δηλαδή η δόξα της θεότητας υπερβαίνει κάθε ανθρώπινη δύναμη και κατανόηση. Κι όμως αυτό το φως πλησίασε τον άνθρωπο μέσα από το μυστήριο της Ενανθρωπήσεως.

Η αρχή αυτού του μεγάλου μυστηρίου βρίσκεται στον Ευαγγελισμό. Όταν ο Αρχάγγελος μετέφερε το μήνυμα, η Παναγία απάντησε με τα λόγια που άλλαξαν την ιστορία της ανθρωπότητας: «Είμαι η δούλη του Κυρίου. Ας γίνει σε μένα σύμφωνα με τον λόγο σου»⁵. Με την ταπεινή αυτή αποδοχή άρχισε να πραγματοποιείται το σχέδιο της σωτηρίας. Η απλότητα και η εμπιστοσύνη της Παναγίας άνοιξαν τον δρόμο για την έλευση του Σωτήρα Ιησού Χριστού στον κόσμο.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μιλούν με βαθύ σεβασμό για το πρόσωπό της. Ο Άγιος Ανδρέας Κρήτης τονίζει ότι μέσω της Θεοτόκου φανερώθηκε στον κόσμο το φως

της σωτηρίας και άρχισε να ανατέλλει η νέα ζωή για την ανθρωπότητα⁶. Μέσα από αυτήν ήρθε στον κόσμο, ο ήλιος της δικαιοσύνης. Η Παναγία δεν κρατά το φως για τον εαυτό της αλλά το προσφέρει. Για τον λόγο αυτό η Εκκλησία την προσφωνεί με λόγια γεμάτα ευλάβεια και ευγνωμοσύνη.

Στο τέλος ας σταθούμε σε δύο βασικά στοιχεία που μας βοηθούν να κατανοήσουμε το βαθύτερο νόημα αυτού του χαιρετισμού της Εκκλησίας προς την Παναγία που προσεγγίσαμε με απλά λόγια.

Πρώτον, η Παναγία φέρνει στον κόσμο το φως του Χριστού. Όπως η ακτίνα μεταφέρει το φως του ήλιου στη γη, έτσι και αυτή έφερε στον κόσμο τον Χριστό, που είναι το αληθινό φως της ζωής.

Δεύτερον, το φως του Χριστού διώχνει το σκοτάδι της ζωής του ανθρώπου. Όποιος πλησιάζει τον Χριστό βρίσκει ελπίδα, ειρήνη και αληθινό δρόμο για τη σωτηρία του.

Ας παρακαλέσουμε λοιπόν τη Μητέρα όλων μας να φωτίσει και το σκοτάδι της δικής μας ζωής.

Να φωτίσει τον νου και την καρδιά μας με το φως του Υιού της.

Να χαρίσει ειρήνη στις καρδιές μας αλλά και σε ολόκληρο τον πλανήτη που δοκιμάζεται.

Να δυναμώσει την πίστη μας μέσα στις δυσκολίες της ζωής.

Και να μας οδηγεί πάντοτε στο αληθινό φως, που είναι ο Χριστός.

Παραπομπές:

¹ Ακάθιστος Ύμνος, Οίκος ΙΗ΄

² Ιω 8,12

³ Ιω 1,9

⁴ Α΄ Τιμ 6,16

⁵ Λουκ 1,38

⁶ Άνδρέας Κρήτης, Λόγος εις τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου, PG 97, 876.